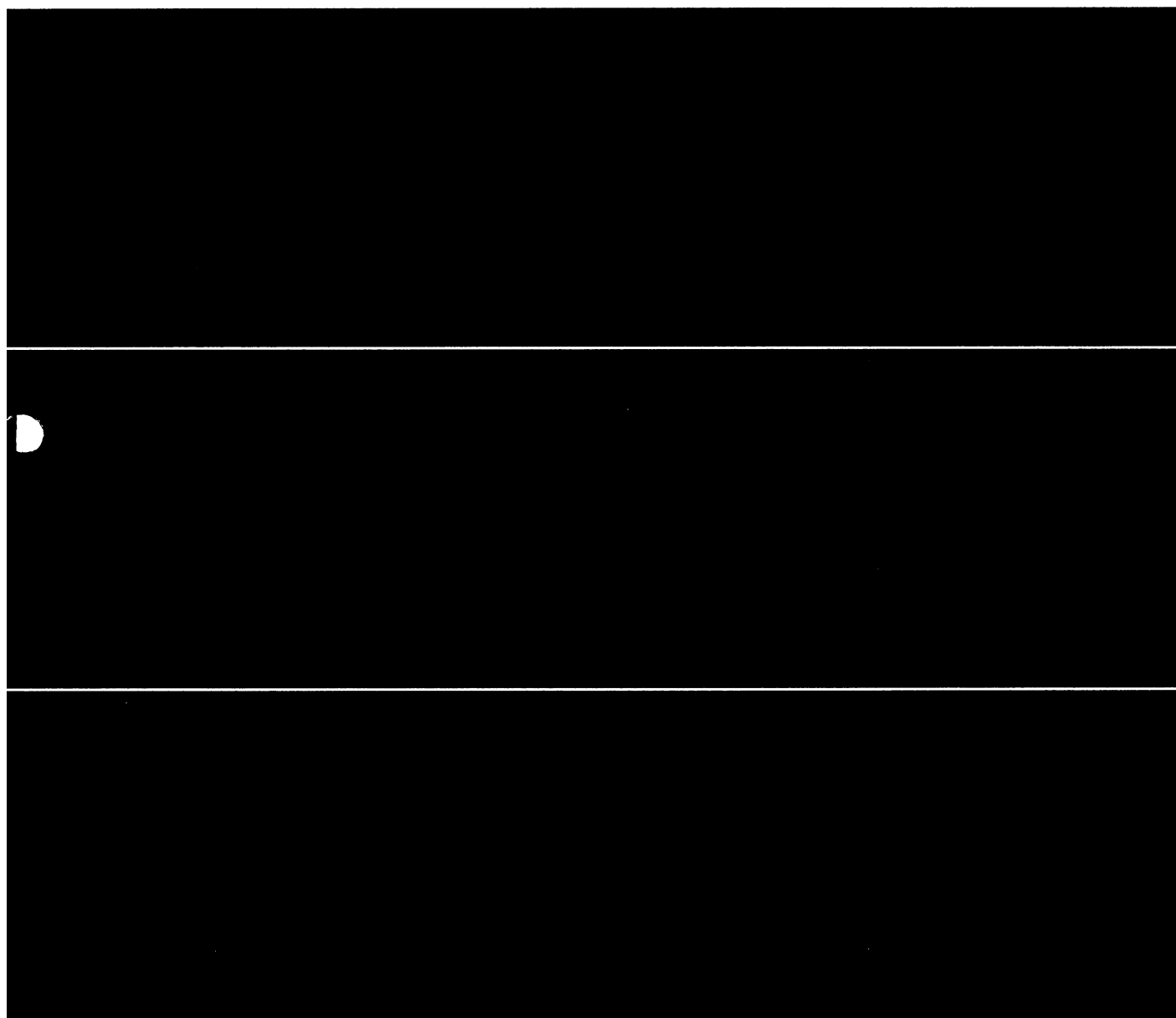

1991

Cirkulære om

Frivillig fratræden

Til
ministerier og styrelser

**CIRKULÆRE OM FRIVILLIGE FRATRÆDELSESORDNINGER FOR
OVERENSKOMSTANSATTE M.FL. I STATEN OG FOLKEKIRKEN
M.V. OG FOR TJENESTEMÆND I STATEN, FOLKESKOLEN OG
FOLKEKIRKEN**

1. Indledning

Som led i forliget mellem finansministeren og Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU) og resultatet på AC's overenskomstområde er indgået vedlagte rammeaftale om frivillige fratrædelsesordninger.

Rammeaftalen giver hjemmel til indgåelse af lokale aftaler mellem den lokale ledelse (for folkeskolen: kommunalbestyrelsen/amtsrådet) og det organisationsled, hvortil forhandlingsretten er delegeret.

Rammeaftalen kan anvendes, hvor den lokale ledelse finder det muligt og hensigtsmæssigt at øge den naturlige afgang.

På statstilskudsområderne er det de enkelte tilskudsberettigede institutioner (skoler), der kan indgå aftale, og som afholder udgifterne forbundet hermed.

De lokale aftaler kan inden for rammeaftalens grænser tilpasses de konkrete lokale forhold.

Det overlades til de lokale aftaleparter at udvælge, hvilke fratrædelsesydelse, den lokale aftale skal indeholde.

Der kan etableres lokale ordninger om frivillig fratræden for ansatte, der fylder 60 år senest 1 år efter lokalaftalens udløb.

Det er den lokale ledelse, der vurderer, om det i forbindelse med nødvendige personalereduktioner vil være hensigtsmæssigt at indgå en lokal aftale om frivillig fratræden for de over 60-årige.

Denne vurdering kan ske under hensyn til den fremtidige opgaveudvikling og det fremtidige personalebehov sammenholdt med personalets nuværende fordeling på alder, opgaver mv.

Den enkelte institution eller styrelse afholder selv alle udgifter forbundet med den lokale aftale inden for gældende bevillinger, idet der i bevillingen er taget højde for CFU-forliget.

Lokalaftalen kan - hvis det findes hensigtsmæssigt - begrænses til at gælde bestemte opgaveområder eller personalegrupper.

Når der via lokalaftaler tilbydes frivillige fratrædelsesordninger, kan ledelsen derimod ikke konkret bestemme, hvem blandt de over 60-årige, der skal fratræde.

Efterfølgende har Finansministeriet besluttet at ændre praksis vedrørende finansiering af rådighedsløn, bortset fra folkeskoleområdet, hvor vedkommende kommune i forvejen betaler udgiften til rådighedsløn.

2. Personkreds

Lokalaftaler om fratrædelsesordning kan omfatte grupper under centralorganisationernes forhandlingsret samt AC's overenskomstområde og kan gælde for personer, som er fyldt 60 år eller fylder 60 år inden 1 år efter udløbet af lokalafhtalen. Fratrædelsen kan ikke finde sted, før de pågældende er fyldt 60 år.

Følgende personalegrupper kan omfattes:

- tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken
- overenskomstansatte i staten, folkekirken og statstilskudsberettigede institutioner
- tjenestemandslignende ansatte, der er ansat ved statstilskudsberettigede institutioner og er medlemmer af statsgaranterede pensionskasser
- tjenestemandslignende ansatte i staten, folkekirken og ved tilskudsberettigede institutioner med forsikringsmæssige pensionsordninger

- timelærere, vakancevikarer og faste vikarer i folkeskolen
- civilarbejdere i forsvaret og fastansatte håndværkere i DSB med tjenestemandspensionsrettigheder efter LKL § 22, stk. 11.

Ansatte omfattet af lokalaftalen kan opsige stillingen betinget af, at fratræden kan ske på vilkår, som anført i lokalaftalen.

Tjenestemænd m.fl., der ikke er fyldt 67 år, får beregnet et førtidspensionsfradrag efter gældende regler. Tjenestemænd, der går med lille fradrag og forpligter sig til maksimalt 200 timers erhvervsarbejde pr. år, skal derfor som hidtil hvert år indsende erklæring om erhvervsarbejdets omfang det foregående år.

3. Finansiering af fratrædelsesordningerne

3.1

Indholdet af fratrædelsesordningerne bestemmes lokalt ved aftale. Den enkelte institution, styrelse, kommune eller statstilskudsberettigede institution afholder selv inden for gældende bevillinger de udgifter, der følger af den lokale aftale. Det gælder også betaling for pensionsalderforbedringer for tjenestemænd.

Herved sikres den nødvendige sammenhæng mellem dispositionsret og ansvar.

3.2

Vedrørende de enkelte ydelser:

- * Supplerende ydelse, fratrædelsesbeløb og ekstraordinær løn udbetales direkte af styrelsen til de pågældende personer.
- * Pensionsbidraget for overenskomstansatte indbetales til den overenskomstmæssige pensionsordning.
- * For den ekstraordinære forhøjelse af pensionsalder for tjenestemænd m.fl. skal der overføres et kapitalbeløb til finanslovens § 36. Pensionsvæsenet. Størrelsen fremgår af bilag 1.

Beløbet overføres til finanslovens § 36 konto 36.11.49. Det vil eventuelt kunne afdrages over 2 år, så det overføres til § 36 over de to kalenderår, der følger efter fratrædelsestidspunktet efter nærmere drøftelse med Statens Regnskabsdirektorat, Pensionskontoret.

Styrelsen betaler for den faktiske ekstra pensionsalder opgjort i år, måneder og dage, som er grundlag for pensionsberegningen. Ved betalingen rundes nedad til hele måneder.

3.3

Merudgifterne til fratrædelsesordningerne vil inden for en samlet ramme på 15 mio. kr. kunne optages på tillægsbevillingsloven for 1991.

Der vil senere tilgå det enkelte ministerium meddelelse om fordelingen af denne ramme mellem ministerierne.

Udgifter herudover til fratrædelsesordninger afholdes af de allerede udmeldte budgetrammer.

For 1992 er der taget højde for merudgifterne som følge af overenskomstforliget i 1991 ved fastsættelsen af de enkelte ministeriers rammer.

3.4

Efterfølgende har Finansministeriet besluttet, at konteringen af udgifterne til rådighedsløn og ventepenge ændres, så 1/3 af udgiften afholdes over de enkelte finanslovsparagraffer og resten over § 36. Pensionsvæsenet.

Denne ændring etableres for at skabe den nødvendige finansieringsmæssige sammenhæng mellem den aftalte fratrædelsesordning og rådighedslønsordningen. Ændringen berører ikke den enkelte tjenestemand's retsstilling.

Styrelsen udbetaler derfor for de afskedigelser, der varsles efter 30. juni 1991, 1/3 af rådighedslønnen, som styrelsen selv skal afholde direkte til den fratrådte, med mindre anden udbetalingsmåde aftales med Statens Regnskabsdirektorat.

Merudgifterne til rådighedsløn vil kunne optages på tillægsbevillingsloven for 1991 i lighed med den ovennævnte ramme på 15 mio. kr. Fra 1992 vil udgiftsrammen blive korrigeret for omlægningen af konteringen af rådighedsløn.

4. Oplysning om indgåede aftaler

Med henblik på endelig puljeopgørelse og for løbende at kunne vurdere rammeaftalens effekt indsendes de indgåede lokalaftaler til Finansministeriet.

Det forudsættes oplyst,

- hvor mange, der konkret er fratrukket i henhold til aftalen
- fordelt på tjenestemænd og ikke-tjenestemænd,
- hvilke ydelser de har fået og udgifterne hertil samt
- hvor mange der havde mulighed for at træde i henhold til lokalaftalen.

Ministerier, styrelser, kommuner m.fl. anmodes om at indsende ovennævnte oplysninger pr. 1. oktober 1991, 1. juli 1992 og 1. juli 1993. Finansministeriet vil sende en påmindelse herom kort før fristerne udløber.

5. Specielt vedrørende folkeskolen

For tjenestemænd mv. i folkeskolen og ungdomsskolen og ved voksenundervisningscentre og specialundervisning er det kommunalbestyrelsen/amtsrådet, der kan indgå lokalaftalen inden for rammeaftalens elementer, og udgifter som følge af de frivillige fratrædelsesordninger, herunder overførsel af kapitalbeløb til staten for tillægelse af ekstraordinær pensionsalder, afholdes af kommunen.

Oplysninger om indgåede aftaler som beskrevet ovenfor under pkt. 4 indsendes af (amts)kommunen til Finansministeriet.

Kapitalbeløb for ekstraordinær pensionsalder indbetales af (amts)kommunen til Statens Regnskabs-

direktorat, der konterer det på finanslovens § 36. Samtidig med indbetalingen underrettes amtskommunen i forbindelse med indsendelse af pensionsskema til brug for amtskommunens beregning af førtidspensionen.

6. Specielt vedrørende statstilskudsområderne

På statstilskudsområderne er det den enkelte institution f.eks. skole, der beslutter, om der skal indgås lokalaftale, og som betaler udgifterne forbundet hermed.

Pensionskassens bestyrelse skal orienteres om aftalen, der indgås for tjenestemandslignende ansatte, der er medlemmer af statsgaranterede pensionskasser.

Pensionsbidraget indbetales af institutionen/skolen til Statens Regnskabsdirektorat, der konterer det på finanslovens § 36. Samtidig med indbetalingen underrettes vedkommende statsgaranterede pensionskasse.

7. Ikrafttræden og ophør

Rammeaftalen træder i kraft pr. 1. april 1991 og ophører uden opsigelse pr. 31. marts 1993.

Lokale aftaler indgået før dette tidspunkt kan ifølge rammeaftalen have virkning i op til 8 måneder. Den lokale aftales ophørstidspunkt kan derfor godt ligge efter 1. april 1993.

8. Udsendelse af vejledning

Finansministeriet vil meget snart udsende en vejledning om frivillig fratræden, som vil give en mere udførlig orientering om mulighederne i rammeaftalen og om praktiske spørgsmål i forbindelse hermed.

P.M.V.
E.B.

Lene Larsen

Værdien af ekstra pensionsalderår

Beregning af det beløb styrelsen/kommunen skal indbetale til
FL prgrf. 36 som betaling for tillægelse af ekstra pensionsalder.

Skalatrinn	2 års forhøj. kr.	1 års forhøj. kr.	1 måneds forhøj. kr.
14	85057	42529	3544
15	86704	43352	3613
16	83693	41847	3487
17	79434	39717	3310
18	75056	37528	3127
19	70729	35365	2947
20	66109	33054	2755
21	64463	32232	2686
22	65712	32856	2738
23	66996	33498	2791
24	68314	34157	2846
25	69669	34835	2903
26	71061	35531	2961
27	71061	35531	2961
28	71911	35956	2996
29	73119	36560	3047
30	74361	37180	3098
31	75636	37818	3151
32	76947	38473	3206
33	78293	39147	3262
34	79311	39656	3305
35	80733	40367	3364
36	82194	41097	3425
37	83695	41847	3487
38	85400	42700	3558
39	87017	43509	3626
40	88381	44191	3683
41	90089	45044	3754
42	91709	45855	3821
43	93512	46756	3896
44	95364	47682	3973
45	97267	48633	4053
46	99223	49611	4134
47	103983	51991	4333
48	109526	54763	4564
49	118938	59469	4956
50	130693	65346	5446
51	144926	72463	6039
52	159094	79547	6629
53	177095	88548	7379

T4-FRATRÆ.

AFTALE
MELLEM FINANSMINISTERIET OG
STATSANSATTES KARTEL,
STATSTJENESTEMÆNDENES CENTRALORGANISATION II,
AKADEMIKERNES CENTRALORGANISATION
OVERENSKOMSTANSATTES KARTEL
OG LÆRERNES CENTRALORGANISATION
OM FRIVILLIGE FRATRÆDELSESORDNINGER

Kapitel I: INDLEDNING

§ 1.

Rammeaftalen omfatter tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken, de ikke-tjenestemandsansatte nævnt i § 11 samt overenskomstansatte i staten og folkekirken.

Stk. 2.

Rammeaftalen danner grundlag for indgåelse af lokale aftaler mellem den lokale ledelse (i folkeskolen: kommunalbestyrelsen) og organisationsrepræsentanterne, idet det forudsættes, at centralorganisationerne delegerer til de lokale repræsentanter.

Stk. 3.

Det overlades til de lokale aftaleparter at udvælge, hvilke fratrædelsesordninger den lokale aftale skal indeholde, afstemt efter de lokale forhold.

Stk. 4.

Aftalen kan anvendes i situationer, hvor ledelsen vurderer, at personalereduktioner er eller forudses at blive nødvendige, og hvor det i den forbindelse vil være hensigtsmæssigt at fremme den frivillige fratræden.

§ 2.

Den lokale aftale om fratrædelsesordning gælder i en periode på op til 8 måneder regnet fra den aftalte ikrafttrædelsesdato. Periodens længde fastlægges ved lokal aftale inden for denne ramme.

Stk. 2.

Det forudsættes, at den enkelte ansatte kun én gang kan få tilbudet om fratræden i henhold til aftalen.

Stk. 3.

Hvis der melder sig et større antal til fratræden end forudsat, udpeger ledelsen efter samråd med tillidsrepræsentanten og efter drøftelse med de enkelte, hvem der konkret skal fratræde.

§ 3. Personkreds

Aftalen gælder for ansatte, der er fyldt 60 år inden den i § 2 fastlagte periodes udløb, og for ansatte, som i perioden søger afsked på grund af alder under forudsætning af, at de fylder 60 år inden 1 år efter udløbet af lokalaftalens gyldighedsperiode.

Stk. 2.

Aftalen gælder ikke ansatte, der afskediges eller fratræder af andre grunde end aldersbetinget førtidspension som f.eks. sygdom eller anden utilregnelig årsag.

Kapitel II: TJENESTEMÆND OVER 60 år

§ 4. Supplerende ydelse for 60-66-årige

Der kan ydes tjenestemænd, der er omfattet af § 3, en tidsbegrænset ydelse som supplement til pensionen.

Stk. 2.

Størrelsen af den i stk. 1 nævnte ydelse afhænger af tjenestemandens alder på fratrædelsestidspunktet. For deltidsansatte udbetales en ydelse, hvis

størrelse reduceres i forhold til beskæftigelsens omfang.

Stk. 3.

Der fastsættes flg. årlige beløb:

Alder på fratrædel- sestidspunkt	Ydelsens størrelse / kr.		
	årlig	- skalatrin -	
	1-20	21-39	40-53
60 år	16.000	21.000	26.000
61 -	15.200	20.200	25.200
62 -	14.400	19.400	24.400
63 -	13.600	18.600	23.600
64 -	12.800	17.800	22.800
65 -	12.000	17.000	22.000
66 -	11.200	16.200	21.200

Den supplerende ydelse ophører ved det 67. år

§ 5. Ekstraordinær pensionsalder eller fratrædelsesbeløb for 60-66-årige

De i § 3 nævnte tjenestemænd kan endvidere tillægges 2 års ekstraordinær pensionsalder. Ingen tjenestemand kan dog opnå mere end 37 års pensionsalder.

Stk. 2.

I særlige tilfælde kan der tillægges 4 års ekstraordinær pensionsalder, dog maksimalt for perioden fra fratrædelsen til det fyldte 70. år.

Stk. 3.

I stedet for tillæggelse af 4 års pensionsalder efter stk.2 kan ministerier og styrelser mv. udbetale tjenestemanden et fratrædelsesbeløb, der maksimalt kan udgøre 6 måneders løn.

Stk. 4.

Udbetales der fratrædelsesbeløb på indtil 6 måneders løn, kan der højst tillægges pågældende 2 års ekstraordinær pensionsalder.

Stk. 5.

Udbetales der fratrædelsesbeløb på indtil 3 måneders løn, kan der højst tillægges pågældende 3 års ekstraordinær pensionsalder.

Stk. 6.

Fratrædelsesbeløb beregnes på samme måde som løn under sygdom. Der beregnes ikke særlig feriegodtgørelse af fratrædelsesbeløbet.

§ 6. 67-69 årige

Der kan ydes en særlig fratrædelsesgodtgørelse til tjenestemænd, der

- 1) er fyldt 67 år eller fylder 67 år i den periode, hvor lokalaftalen er gyldig, og som
- 2) opsiger deres stilling til fratræden senest med udgangen af den periode, hvor lokalaftalen har gyldighed.

Stk. 2.

Godtgørelsen efter stk. 1, udgør mellem 1/12 og 1/9 af lønnen på fratrædelsestidspunktet for det antal måneder, der ved fratrædelsen er tilbage indtil udgangen af den måned, hvor den pågældende fylder 70 år.

Stk. 3.

Den i stk.1 nævnte fratrædelsesgodtgørelse udbetales på én gang ved fratrædelsen. Vedrørende beregning af godtgørelsens størrelse henvises til § 7, stk. 4.

Kapitel III: IKKE-TJENESTEMÆND OVER 60 ÅR

§ 7. Fratrædelsesbeløb for 60-66-årige

Der kan ydes et fratrædelsesbeløb (en godtgørelse) til ansatte

- 1) der har været uafbrudt beskæftiget i institutionen i 12, 15 eller 18 år, og

- 2) som i den periode, lokalaftalen løber, selv opsiger deres stilling eller bliver opsagt fra deres stilling til fratræden senest ved udløbet af lokalaftalens gyldighedsperiode.

Stk 2.

Fratrædelsesbeløbet (godtgørelsen), der ydes uanset, om medarbejderen ved fratrædelsen vil oppebære pension fra en pensionsordning, som staten har bidraget til, eller folkepension, udgør et beløb svarende til

- 1 måneds løn efter 12 års uafbrudt beskæftigelse,
- 2 måneders løn efter 15 års uafbrudt beskæftigelse, og
- 3 måneders løn efter 18 års uafbrudt beskæftigelse.

Stk. 3.

I særlige tilfælde kan der ydes fratrædelsesbeløb (en godtgørelse) som beskrevet i stk.1 og 2, men efter 9, 12, eller 15 års uafbrudt beskæftigelse ved institutionen, og med beløb svarende til

- 2 måneders løn efter 9 års uafbrudt beskæftigelse,
- 4 måneders løn efter 12 års uafbrudt beskæftigelse, og
- 6 måneders løn efter 15 års uafbrudt beskæftigelse.

Stk. 4.

Den i stk. 1, 2 og 3 nævnte godtgørelse beregnes på samme måde som løn under sygdom. Der indbetales ikke egetpensionsbidrag og arbejdsgivers pensionsbidrag af godtgørelsen, ligesom der ikke betales feriepenge/særlig feriegodtgørelse af fratrædelsesbeløbet.

I godtgørelsen modregnes eventuel fratrædelsesgodtgørelse efter funktionærlovens § 2A eller regler svarende hertil.

§ 8. Tjenestefrihed inden fratræden for 60-66-årige

En medarbejders anmodning om at kunne fratræde sin stilling, således at vedkommende oppebærer sædvanlig løn, i en tjenestefrihedsperiode af indtil 7 måneders varighed - umiddelbart forud for fratrædelsestidspunktet - kan imødekommes. Der kan ikke gives tjenestefrihed i tiden efter udløbet af lokalaftalens gyldighedsperiode.

Tilgodehavende ferie forudsættes i videst muligt omfang afholdt i tjenestefrihedsperioden.

§ 9. Ekstraordinær pensionsbidragsindbetaling for 60-66 -årige

Alternativt til §§ 7 og 8 kan der for medarbejdere, der i henhold til overenskomst eller aftale med arbejdsgiveren er omfattet af en pensionsordning, foretages ekstraordinær pensionsbidragsindbetaling.

Stk. 2.

Der indbetales i henhold til stk 1 2 års ekstraordinært pensionsbidrag til pensionsordningen (såvel egetbidrag som arbejdsgiverbidrag), dog mindst 24 pct af den pensionsgivende årsløn på fratrædelsestidspunktet.

Stk. 3.

I særlige tilfælde kan der indbetales maksimalt 4 års ekstraordinært pensionsbidrag, max 48 pct., henholdsvis 60 pct. på områder, hvor det samlede pensionsbidrag er 15 pct. af lønnen.

Stk. 4.

De i stk. 2 nævnte ekstraordinære pensionsbidrag indbetales én gang for alle og udregnes på grundlag af bidraget i den sidste normale lønudbetaling inden fratrædelsen.

Stk. 5.

Der kan i henhold til stk.2 og 3 maksimalt ydes pensionsbidrag for perioden fra fratrædelsen til det fyldte 70 år.

§ 10. 67-69 årige

Der kan ydes en særlig fratrædelsesgodtgørelse til ansatte, der

- 1) er fyldt 67 år eller fylder 67 år i den periode, hvor lokalaftalen er gyldig, og som
- 2) opsiger deres stilling til fratræden senest med udgangen af den periode, hvor lokalaftalen har gyldighed.

Stk. 2.

Godtgørelsen udgør mellem 1/12 og 1/9 af nettolønnen på fratrædelsestidspunktet for det antal måneder, der er tilbage til den pågældendes 70. år.

Stk. 3.

Den i stk.1 nævnte fratrædelsesgodtgørelse udbetales én gang ved fratrædelsen. Vedrørende beregning af godtgørelsen henvises til § 7, stk. 4, første afsnit.

§ 11. Særligt om ikke-tjenestemænd med tjenestemandspensionsrettigheder

For tjenestemandslignende ansatte ved tilskudsinstitutioner, der er medlemmer af statsgaranterede pensionskasser, kan bestemmelserne i § 5, anvendes. Vedkommende pensionskasses bestyrelse orienteres om lokalaftalen og dens indhold.

Stk. 2.

Bestemmelsen i § 5 kan ligeledes anvendes for timelærere, vakancevikarer og faste vikarer i folkeskolen, for civilarbejdere i forsvaret og fastansatte håndværkere i DSB med tjenestemandspensionsret i henhold til LKL § 22.

Stk. 3.

Som alternativ til stk. 1 og 2 kan i stedet anvendes bestemmelserne i §§ 7 og 8 for disse tjenestemandslignende ansatte.

Stk. 4.
For 67-69 årige kan bestemmelsen i § 10 anvendes.

Kapitel IV: IKRAFTTRÆDEN OG OPHØR

§ 12.

Rammeaftalen træder i kraft ved udsendelsen og bortfalder uden opsigelse pr. 31. marts 1993.

Lokalaftaler, der er indgået forud for udløbsdatoen, har gyldighed efter deres indhold.

Finansministeriet den 10. april 1991

Statsansattes Kartel
Ove Hygum/Johan Overgaard

Finansministeriet
P.M.V.
E.B.
Lene Larsen

Statstjenestemændenes
Centralorganisation II
Bjørn Wikkelsøe Jensen

Lærernes Centralorganisation
Martin Rømer

Overenskomstansattes
Centralorganisation
Finn Busse Jensen

Akademikernes Centralorganisation
Alex Nielsen

APD.nr. 27/91	Udsendt fra APD 11. april 1991
APD j.nr. 5.kt. 91-620-1 -	PKAT
Henvendelse om dette cirkulære rettes til APD 5. kontor	